كۆپ قىسىملىق بالىلار رومانى

پەرھات ئىلياس

كرورانلىق بالىلار

تەتۈرلەر شەھرى

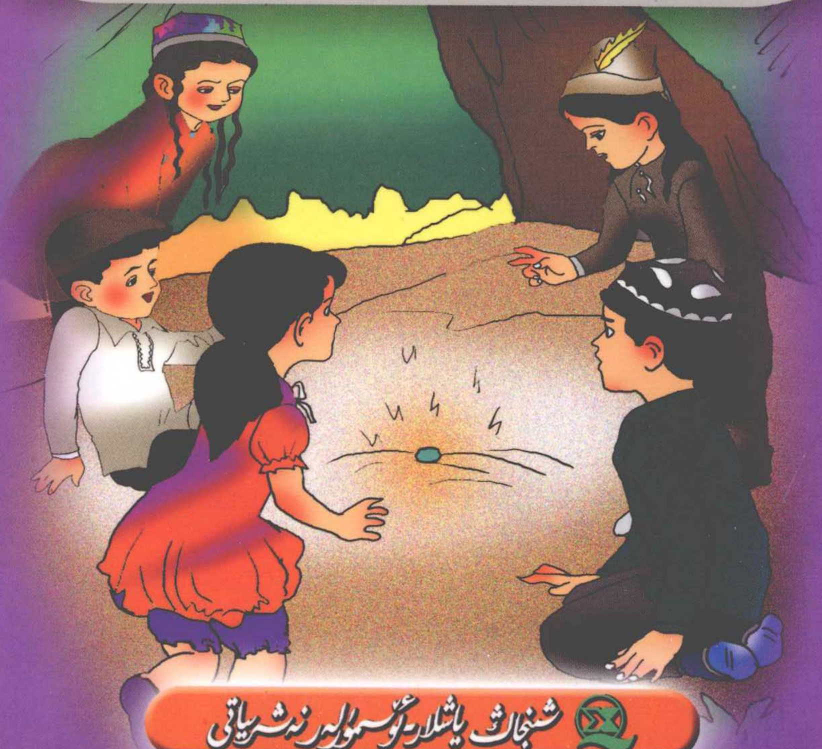

شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

كۆپ قىسىملىق بالىلار رومانى

پەرھات ئىلياس

كىرورانلىق بالىلار

تەتۈرلەر شەھرى

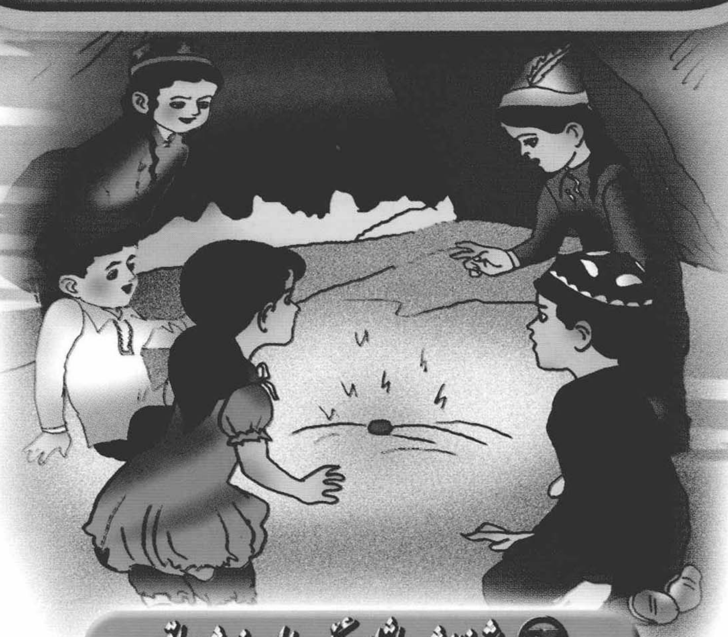

شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

责任编辑：阿布里克木·艾山
责任校对：迪里亚尔·吐尔逊
封面设计：阿里甫·夏
插　　图：吐尔逊·依沙克

楼兰之子 一

奇妙的反面城（维吾尔文）

（系列儿童长篇小说）

帕尔哈提·伊力牙斯　著

新 疆 青 少 年 出 版 社 出 版
（乌鲁木齐市胜利路二巷1号 邮编：830049）
新 疆 新 华 书 店 发 行
新疆翼百丰印务有限公司印刷
880×1230毫米　32开本　7.375 印张
2007年6月第1版　2009年4月第3次印刷
印数：5601—8600

ISBN978—7—5371—5711—1 定价：11.00 元
如有印刷装订问题请直接同出版社调换

图书在版编目(CIP)数据

奇妙的反面城：维吾尔文/帕尔哈提·伊力牙斯著. 一乌鲁木齐：新疆青少年出版社，2007.6
(楼兰之子)
ISBN978－7－5371－5711－7

Ⅰ.奇… Ⅱ.帕… Ⅲ.儿童文学－长篇小说－中国－当代－维吾尔语（中国少数民族语言） Ⅳ.I287.45

中国版本图书馆CIP数据核字(2007)第069401号

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئابلىكىم ھەسەن
مەسئۇل كوررېكتورى: دىليار تۇرسۇن
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: غالىب شاھ
قىستۇرما رەسىملەرنى سىزغۇچى: تۇرسۇن ئىسھاق

كرورانلىق بالىلار —

تەتۈرلەر شەھىرى

(كۆپ قىسىملىق بالىلار رومانى)

ئاپتورى: پەرھات ئىلياس

*

شىنجاڭ ياشلار ـ ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 2 ـ كوچا 1 ـ قورۇ، پ: 830049)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنبوۋېن باسما چەكلىك شىركىتىدە بېسىلدى
ئۆلچىمى: 880×1230 مم، 32 كەسلەم، باسما تاۋىقى: 7.375
2007 ـ يىل 6 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2009 ـ يىل 2 ـ ئاي 2 ـ بېسىلىشى
ISBN978—7—5371—5711—7
باھاسى: 11.00 يۈەن
بېسىلىشتا، تۈپلەشتە خاتالىق بولسا نەشرىياتىمىزغا ئەۋەتىڭ، تېگىشىپ بېرىمىز

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

مۇندەرىجە

ئاييورۇق مەلىكىسى 1
تەتۈرلەر شەھىرى 17
ئۈمىدسىزلىك شەيتانىنىڭ ئىشى 29
كۈسەنلىك بالىمانچى قىز 39
ئوغۇل بالىدەك گەپ قىلدىڭ.............. 61
نورۇز خۇشاللىقى 76
ئانىسىنى يىتتۈرۈپ قويغان ئۈرۈق 99
تارىم يولۋىسىنى سېغىنىش 110
قارغىش تەگكەنلەر 136
ئەتلەس قىز 160
تونۇر بېشىدا 176
كۆكتىن تامدۇق، يەردىن ئۈندۇق 192
خىسلەتلىك ساياھەت يېتەكچىلىرى 215

ئايىورۇق[1] مەلىكىسى

— ئەمدى مەھمۇد بوۋىمىزنىڭ كىتابى («تۈركىي تىللار دىۋانى» نى دېمەكچى) دىكى قوشاقلاردا ئېيتىلغان قەدىمكى ئىلى دەرياسى بويىغا بېرىپ باقامدۇق؟ — دېدى تۇرگۇن.

— ئىلى دەرياسى؟ — دېدى ئايچەچەك، — مەنمۇ ئاڭلىغاندەك قىلغان. بېرىپ باقايلىچۇ!

شۇنىڭ بىلەن ئۇلار بىردەمدىلا ئۆزلىرىنى مىڭ يىللار ئىلگىرىكى ئىلى دەرياسى بويىدا كۆرۈشتى.

ئۆركەشلەپ ئېقىۋاتقان سۇرلۇك ئىلى دەرياسى بويى تال - يۇلغۇن، قىياقلار بىلەن پۈركەنگەن قېلىن توقايلىق، يىراقلاردىكى ياپپېشىل تاغ باغرىلىرىدا ياغما، توخسى، چىگىل قەبىلىلىرىنىڭ ئوتاقلىرى كۆرۈنۈپ تۇراتتى.

ئايچەچەك ئىلى ۋادىسىنىڭ گۈزەللىكىگە تويماي قارايتتى، ئىلى دەرياسىدىكى ئەجدىھادەك تولغىنىپ ئېقىۋاتقان دولقۇنلارغا قاراپ ئۆزىنى خۇددى كۆنچى دەرياسى بويىغا كېلىپ قالغاندەك ھېس قىلدى. گاھ قۇشلارنىڭ سايراشلىرىغا مەپتۇن بولۇپ قۇلاق سالسا، گاھ

---

[1] ئىلى دەرياسىغا يېقىن قەدىمكى شەھەر.

كۆپكۆك ئاسماندىكى كۈن، بۇلۇتلارغا قارىغىنىچە نېمىلەرنىدۇر دەپ پىچىرلايتتى.

زۈمرەت، ئايچەشلەر يول بويىدىن بىرمۇنچە گۈللەرنى تېرىۋېلىپ، قولاقلىرىغا قىستۇرۇۋېلىشتى، يەنە گۈلچەمبىرەك ياساپ بويۇنلىرىغا ئېسىۋېلىشتى. بۇنىڭغا ئايچەچەكنىڭ ھەۋىسى كەلگەنىدى، ئۇنىڭ قولىقىغىمۇ گۈل قىستۇرۇپ، بېشىغا گۈلچەمبىرەك كىيدۈرۈپ قويدى.

ئۇلار بىر توپ تال تۈۋىدىن قايرىلىشىغا تۇيۇقسىز دۇبۇلغا ـ ساۋۇت كىيىپ، قىلىچ، نەيزە، گۇرزىلەرنى كۆتۈرۈشۈۋالغان بىر توپ چېرىكنى كۆرۈپ قالدى. چېرىكلەر قىرغاققا كېلىپ توختىغان بىر كېمىنى قوغداپ تۇرۇشقانىكەن. كېمىدىن بىرنەچچە چېرىك بوينى ۋە قوللىرىغا تاقاق سېلىنغان گەۋدىلىك بىر يىگىتنى يالاپ قىرغاققا چۈشۈردى. يىگىتنىڭ يۈز ـ كۆزلىرى قانغا بويالغان، بىر قاراشتىلا قاتتىق ئۇرۇلغانلىقى چىقىپ تۇراتتى.

يىگىت تەخ قىلىپ قويۇلغان يارىيار ھارۋىغا چىقىرىلغاندىن كېيىن، بىر چېرىك ھارۋىنى ھەيدەپ، ئىككى چېرىك ئاتلىق ئېلىپ ماڭدى.

— بۇ بىچارە ئاكاش نېمە گۇناھ ئۆتكۈزگەن بولغىيتتى؟ — دەپ پىچىرلىدى زۈمرەتنىڭ ئۇ يىگىتكە ئىچى ئاغرىپ.

— شۇنداقمۇ ئۇرۇۋەتكەن بارمۇ؟ — دېدى ئايچەچەكمۇ چىداپ تۇرالماي.

— قاراڭلار، قاراڭلار، — دەپ قالدى بۇ چاغدا تۇرگۇن تۇيۇقسىز تاللىق ئارىسىدىن كۆرۈنۈپ تۇرغان قارشى قىرغاقنى كۆرسىتىپ. شۇئان ھەممەيلەن ئۇ كۆرسەتكەن تەرەپكە قاراشتى. قارشى قىرغاقتا بىر قىز ھەدەپ دەرياغا ئۆزىنى تاشلىماقچى بولۇۋاتاتتى، ئەمما قېشىدىكى قىزلار ئۇنىڭ قولىدىن تۇتۇۋېلىپ ئارقىغا سۆرەيتتى. بۇنىڭدىن كۆڭلى بىر ئىشنى تۇيغان تۇرگۇننىڭ كاللىسىدىن: «ئۇ قىرغاققا ئۆتۈپ بۇنىڭ زادى نېمە ئىشلىقىنى بىلىپ باقمايلىمۇ؟» دېگەن ئوي كەچتى.

ئۇلار كۆزنى يۇمۇپ ـ ئاچقۇچىلا دەريانىڭ ئۇ قىرغىقىغا بېرىپ بولۇشتى. ئەمما، ئۆزلىرىنى ئۇلارغا كۆرسەتمىدى.

خاسىيەتلىك سائەتنى كەينىگە ياندۇرۇپ كۆرۈپ بۇ پاجىئەنىڭ جەريانىنىمۇ بىردەمدىلا بىلىپ بولۇشتى. ئەسلىدە ماۋۇ زار ـ زار يىغلاپ، ئۆزىنى دەرياغا تاشلىماقچى بولۇۋاتقان ھەدەش ئايىپورۇق شەھىرىنىڭ مەلىكىسى ئايقۇت، بايىقى بويىنىغا تاقاق سېلىنىپ ئېلىپ كېتىلگەن يىگىت بولسا ئايىپورۇق ئوردىسىدىكى نەغمىكەش بۇقار ئىكەن. ئايقۇت بۇقارنىڭ ناخشىسىغا بەك ئامراق ئىكەن، بۇقارمۇ ئايقۇت بىلەن كۈندە دېگۈدەك كۆرۈشۈپ تۇرمىسا كۆڭلى ئۇنىمايدىكەن. بىراق، ئايقۇتنىڭ ئاتا ـ ئانىسىنىڭ ئايقۇتنى يۇرۇڭقاياسلىق[1] بىر

① ئىلى ۋادىسىدىكى قەدىمكى شەھەرلەرنىڭ بىرى. ھازىرقى قورغاس دېگەن نام شۇنىڭدىن كەلگەن دېگەن قاراش بار.

شاهزادىگە ياتلىق قىلغۇسى بار ئىكەن. ئايقۇت بۇنىڭغا كۆنمەپتۇ، بۇقارمۇ «نېمە كۆرسەم كۆردۇم» دەپ ئاي-قۇتنى ئېلىپ يىراق - يىراقلارغا كەتمەكچى بوپتۇ. بىراق، ئۇلار ئايىورۇق شەھىرىدىن سېپىل سىرتىغا چىقىدىغان لەخمە بىلەن ئەمدىلا سىرتقا چىقىپ تۇرۇشى-غا، بۇ ئىشنى ئالدىن سېزىپ بولغان چېرىكلەرنىڭ قولىغا چۈشۈپ قاپتۇ. شۇنىڭ بىلەن بۇقار ئايىورۇقتا تۇرۇشلۇق قارلۇق خانىنىڭ پەرمانى بىلەن قاتتىق ئەدەپ-لىنىپ، تەڭرىقۇت چوققىسى (هازىرقى ئەۋلىيا چوققى-سى) بويىدىكى زىندان دېگەن قاراڭغۇ بىر سايغا پالى-نىپتۇ. ئايقۇت بولسا ئۆركەشلەپ ئېقىۋاتقان ئىلى دەر-ياسىغا ئۆزىنى تاشلاپ، بۇقارنىڭ كەينىدىن بىللە كەت-مەكچى بوپتۇ…
تۇرگۇن بەشەيلەنىنىڭ ئايقۇت ھەدىسىنىڭ يىغىسىغا قاراپ، ئۇنىڭغا قاتتىق ئىچى ئاغرىدى، زالىم ئاتىسى ۋە ئۇنىڭ جىسەكچىلىرىگە قاتتىق نەپرىتى قوزغالدى. بۇقار ئاكىسى بىلەن ئايقۇت ھەدىسىنى بەختكە ئېرىشتۇ-رۇش ئۈچۈن قولىدىن كېلىشىچە ياردەم قىلماقچى بو-لۇشتى. بىراق، ئىشنى نەدىن باشلاشنى بىلمەيتتى.
— ئەتە يۇرۇڭقاياسلىقلار تويى تارتىپ كېلەر-مىش، — دېدى ئايچەش نېمىدىندۇر ئەندىشە قىلىپ.
— ئايقۇت ھەدەمنى ئەكەتكۈچە، بىرەر ئامال تاپ-ساق بولاتتى، — دېدى زۇمرەت تۇرگۇنگە قاراپ.
ھەممەيلەن جىمجىت بولۇپ ئويلىنىشقا باشلىدى.
— مەن بىر ئامال تاپتىم، — دېدى تۇيغۇن

بىر دىنلا جىملىقنى بۇزۇپ. ھەممەيلەن ئۇنىڭغا «قې-
نى، تېز دېگىن!» دېگەن مەنىدە تەلمۈرۈپ قاراشتى.

— بىز بىر ئامال قىلىپ، يورۇقچاياسلىق شاھزا-
دىنى ئاغرىتىپ قويايلى، شۇنداق قىلساق بۇ ئىشنى
كەينىگە سۈرگىلى بولىدۇ.

— بۇغۇ بولىدىغان چارىكەن، ئەمما قانداق ئاغرى-
تىپ قويىمىز؟

— «سورىماڭلار ھەم دورىماڭلار» دېگەن گەپنى
يەنە ئۇنتۇپ قاپسىلەر - ھە، ئۇنتۇغاقلار؟ — دېدى
تۆيغۇن كۈلۈپ. شۇنىڭ بىلەن ھەممەيلەن كۈلۈشۈپ
كېتىشتى.

ئۇلار ھايت - ھۇيت دېگۈچىلا ئالمىلىق باغلار
بىلەن تولغان گۈزەل يورۇقچاياس شەھىرىگە يېتىپ بار-
دى. يورۇقچاياسلىقلار ئاييورۇق شەھىرىگە توي تارتىپ
بارغىلى جىددىي تەييارلىق كۆرۈشۈۋاتقانىكەن. چىراي-
لىق كىيىنىۋالغان بۆۋەك شاھزادە قولداشلىرىنىڭ
ھەمراھلىقىدا ئالمىلىق باغقا سايىدىغىلى چىققانىدى.

شاھزادە ئۇسساپ كەتكەنلىكتىن، ئاقلاپ قويۇلغان
بىر تال ئالمىنى ئېلىپ يەۋاتاتتى. بۇنى تازا ئوبدان
پۇرسەت دەپ بىلگەن تۆيغۇن دەرھال چىۋىنغا ئايلىنىپ
ئۇچۇپ باردى-دە، ئالمىغا قونۇپلا يەنە ئۇچۇپ كەتتى.
شاھزادە بۇنى سەزمەي ئالمىنى يەۋەردى...

شۇ ئاخشىمى شاھزادىنىڭ ئىچى سۈرۈپ، كېچىچە
كىرپىك قاقمىدى. ئاييورۇققا توي تارتىپ بېرىش تو-
گۈل، ماڭغۇدەكمۇ ماغدۇرى قالمىدى. شۇ سەۋەبتىن

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

تۇي بىر ھەپتە كېچىكتۈرۈلدى.

— بۇ ئاق نانچى شاھزادىنى ئەجەب بابلىدىڭ، — دەپ خۇش بولۇپ كەتتى ھەممەيلەن.

— ئەمدى دەرھال بۇقار ئاكىمىزنى ئىزدەپ تاپايلى، بولمىسا زىنداندا بۆرىلەرگە يەم بولۇپ كېتىدۇ، — دېدى تۇرگۇن.

شۇنىڭ بىلەن ئۇلار قۇشقاچلارغا ئايلىنىپ، يىراقتا ھەيۋەتلىك كۆرۈنۈپ تۇرغان تەكرىقۇت چوققىسىنى نىشانلاپ ئۇچۇشقا باشلىدى.

ئۇلار چېرىكلەر بۇقارنى ئېلىپ كەتكەن يولنى بويلاپ ئۇچا - ئۇچا، نەچچە قىر، نەچچە سايدىن ئاشتى، ئاخىر تەكرىقۇت چوققىسى بويىغىمۇ كېلىپ قالدى، لېكىن بۇقار ئاكىسىنىڭ ئىززى تۇگول سايىسىمۇ كۆرۈنمىدى.

ئاخىر ئۇلار زىندان دەپ ئاتىلىدىغان چوڭقۇر ساي تۆپىسىدىكى ئېگىز بىر قارىغاينىڭ شېخىغا قونۇپ ئارام ئالغاچ ساي ئىچىگە قارىدى. ساي ئىچى بوكىكىدە قارىغايلىق بولغاچقا، ئادەم بار - يوقلۇقىنى ئىلغا قىلماق تەس ئىدى.

— «بۇقار ئاكا» دەپ توۋلاپ باقامدۇق؟ — دېدى تۇيغۇن.

— ئۇنداق قىلساق چېرىكلەرنى چۆچۈتۇپ قويىمىز، — دېدى تۇرگۇن، — ئەڭ ياخشىسى يەنە ئىزدەپ باقايلى.

ئۇلار زىندان سېيىغا چۈشۈپ بۇلاق بويلىرى،

قارىغاي تۈۋلىرىنى قىدىرىپ باقتى، لېكىن ئادەمزات ئايىغى كۆرۈنمەيتتى.

بۇ ساي تولىمۇ چوڭقۇر، پەقەت چىڭقىچۇش مەز-گىلىدىن باشقا چاغدا كۈن چۈشمەيتتى. ئىككى قاپتىلى-مۇ تىك، بۆرە، يىلپىزلار كۆپ بولغانلىقتىن بۇ يەرگە چۈشكەن ئادەمنىڭ تىرىك قايتىپ چىقىشى تەس گەپ ئىدى. شۇڭا، قارلۇق خان ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغان جىنايەتچىلەرنى مۇشۇ سايغا پالىۋېتەتتى.

— بىچارە بۇقار ئاكامنى بۆرىلەر ... — دەپ ئاخى-رىنى ئېيتالماي ئۈمچەيدى زۇمرەت.

ئۇلار ئۈندىمەستىن ئۇزاق ئىزدەشتى. ئىزدە - ئىزدە تەگرىقۇت چوققىسى ئېتىكىدىكى بىر خادىغا كې-لىپ قوندى.

— قاراڭلار، قاراڭلار! ئاۋۇ يەردە بىرەيلەن كې-تىپ بارىدۇ! — دېدى ئايچەچەك تۇيۇقسىزلا تەگرىقۇت چوققىسىنىڭ كۈنپېتىش تەرىپىنى كۆرسىتىپ.

ھەممەيلەن تەڭلا ئۇ كۆرسەتكەن تەرەپكە قاراشتى. دېگەندەك، قارا ئۆكۈز مىنگەن بىر يىگىت تىك قاپتالنى بويلاپ چوققىغا ئۆرلەپ چىقىپ كېتىپ باراتتى. يىگىت-نىڭ كەينىگە يەنە بىر مارالمۇ ئەگىشىۋالغانىدى. ئۇلار «ئۆرلە - ئۆرلە» تىك بىر قىياغا دۇچ كېلىپ قالدى.

تۆرگۈن «ئەمدى قانداق قىلار؟» دەپ ئويلاپ تۇ-رۇۋېدى، مۆجىزە يۈز بېرىپ، ئۆكۈز لەپپىدىلا كۆتۈ-رۈلۈپ ئۇچۇشقا باشلىدى. مارالمۇ ئۇلارنىڭ ئارقىسى-دىن قالماي ئۇچماقتا ئىدى. ئۇلار شۇ ئۇچۇشقىنىچە

تورگون بەشەيلەنگە يېقىنلا جايدىن قايرىلىپ تەڭرىتوت چوققىسىغا ئۆرلەپ چىقىپ كەتتى.

— بۇقار ئاكامكەن! — دەۋەتتى تويغون يۈز - كۆزى قان يۇقى يىگىتنى بىر قاراپلا تونۇپ.

قالغانلارمۇ ئۇنى تونۇپ بولۇشقانىدى، شۇڭا:

— شۇكەن! شۇكەن! — دەپ چۇرقىرىشىپ كەتتى خۇددى گۆھەر تېپىۋالغاندەك خۇش بولۇشۇپ. ئاندىن ئۇلارمۇ بۇقارنىڭ ئارقىسىدىن تەڭرىتوت چوققىسىغا ئۇچۇپ چىقىشتى.

بۇقار مىڭگەن ئۆكۈز چوققا ئۇستىدىكى بىر بۇلاق بويىغا كېلىپ قوندى. ئۇنىڭ ئارقىسىدىن مارال ۋە قۇشقاچلارمۇ كېلىپ قوندى.

بۇقــار بۇلدۇقــلاپ چىقىۋاتقان سۇپسۈزۈك سۇدا يۈز - كۆزلىرىنى پاكىز يۇيغاندىن كېيىن قانغۇچە سۇ ئىچتى، ئاندىن بۇلاق بويىدىكى چىملىقتا ئارام ئېلىپ ياتتى. ئۆكۈز بىلەن مارالمۇ سۇ ئىچكەندىن كېيىن، ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئايلىنىپ ئوتلاشقا باشلىدى.

بۇ چاغدا تورگون بەشەيلەن ئۆز ئەكسىگە قايتىپ بۇقارنىڭ ئالدىغا كېلىپ سالام بەردى. بۇقار تۇيۇقسىز پەيدا بولۇپ قالغان بۇ بەش بالىغا قاراپ كۆزلىرىگە ئىشىنەلمەي قالدى.

«مۇنچىۋالا ئېگىز چوققىدا نېمىش قىلىپ يۈرگەن باللاردۇ بۇ؟ چۈش كۆرۈۋاتىمەنمۇ - يە؟» دەپ ئويلاپ قالدى ئۇ. لېكىن، بىر - بىرىدىن ئوماق باللارنىڭ ئۆزىگە ھۆپپىدە ئېچىلغان چۈغلۇقلاردەك تەلپۈنۈپ،

كۆلۆپ قاراپ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، بۇنىڭ چۈش بولۇپ قېلىشىنى ھەرگىز خالىمىدى.

— سىلەر بۇ چوققىغا قانداق چىقىپ قالغان؟ — سورىدى بۇقار سالام - سەھەتتىن كېيىن.

ئۇلار بۇقارغا ئۆزلىرىنىڭ يۇرۇڭقاياس شەھىرىدىن ئۇنى ئىزدەپ كەلگەنلىكىنى، ئايىيورۇق شەھىرىدە كۆرگەنلىرىنى ھەمدە ئارىدا بولۇنغان ئىشلارنى تەپسىلىي سۆزلەپ بەردى. ئەمما، بۇقار ئۇلارنى «تەڭرىنىڭ ماڭا رەھمى كېلىپ ياردەمگە ئەۋەتكەن ئەلچىلەر بولسا كېرەك» دەپ چۈشەندى.

ئۇلار بۇلاق بويىدا ئولتۇرۇپ پاراڭغا چۈشتى. بۇقار ئۇلاردىن ئۆزىگە يامانلىق يەتمەيدىغانلىقىنى بىلىپ، ئاخىر بېشىدىن ئۆتكەن كەچۈرمىشلىرىنى سۆزلەپ بەردى.

— چېرىكلەر مېنى ئېلىپ زىندان دېگەن سايغا يېتىپ كېلەي دېگەندە كەچ بولۇپ كەتتى، — دەپ گېپىنى داۋاملاشتۇردى بۇقار، — شۇنىڭ بىلەن چېرىكلەر مېڭىشتىن توختاپ، بىر دالدا جاينى تېپىپ يېتىپ قېلىشتى. يېرىم كېچە بولغاندا باغلاقتىن يېشىنىپ تۇيدۇرماي قاچتىم. شۇ قاچقانچە، قويۇق تال، قارىغايلار بىلەن تولۇپ كەتكەن بىر سايغا چۈشۈپ، قىر ياقىلاپ قاچىۋەردىم. قاچە - قاچە ئاخىر بىر قىساڭغا كېلىپ قاپسىلىپ قالدىم. بوينۇمدىكى تاقاقنى يوغان خادا تاشقا ئۇرۇپ يۈرۈپ ئاخىر چېقىۋەتتىم. بۆرە - يىلپىزلارغا يەم بولۇپ كەتمەي دەپ بىر

قارىغاينىڭ ئۈستىگە تىمىسقىلاپ يۇرۇپ چىقىۋالدىم. ئۇخلاپ قالماي دەپ چىشىمنى چىشلەپ، بەك تەستە تاڭ ئاشۇردۇم. تاڭ سۇزۇلگەندە ئۆزۈمنۇ بىلمەيلا كۆزۈم ئۇيقۇغا كېتىپ قاپتۇ. ھېلىمۇ ياخشى قارىغاي شاخلىرىغا چاپىنىمنى ئىلىپ قويغاچقا چۈشۈپ كەتمەپتىمەن. بىر چاغدا بىر ئاۋازدىن چۆچۈپ ئويغىنىپ كەتتىم. يېقىنلا بىر جايدا كەكلىك سايراۋاتقانىكەن. كۆزۈمنى ئېچىپ قارىغۇدەك بولسام، ئاسمان - پەلەك بوي سوزغان، ھەيۋەتلىك بىر چوققىنىڭ ئېتىكىدە يېتىپتىمەن. تەڭرىقۇت چوققىسى مۇشۇ بولسا كېرەك دەپ ئويلاپ، «ئەي، مېھىر - شەپقەتلىك ئۇلۇغ تەڭرىم! مېنى پاناھىڭغا ئالغىن! ماڭا قۇت ئاتا قىلغىن!» دەپ ئىلتىجا قىلدىم. ئىلتىجايىمدىن تەسىرلەندى بولغاي، تاغۇ - تاشلار لەرزىگە كەلدى. شۇئان ئاپئاق ساقاللىق قولباق بوۋاي سېمىزلىكتىن تولىرى ۋالىلداپ پارقىراپ كەتكەن بىر قارا ئۆكۈز بىلەن يېلىنى سۈت توشۇپ چىڭقىلىپ كەتكەن بىر مارالنى يېتىلىگىنىچە كۆز ئالدىمدا پەيدا بولدى. «ئەي يىگىت! تېز چۈشۈپ بۇ قاراگىرنى مىنگىن!» دېدى بوۋاي. «خىزىرغا ئۇچراپتىمەن، ئەمدى ئامىتىم كەلگۈدەك» دەپ ئويلاپ، دەرھال قارىغايدىن چۈشۈپ بوۋايغا سالام بەردىم. بوۋاي سالىمىمنى ئىلىك ئېلىپ، ماڭا قۇت تىلەپلا كۆزدىن غايىب بولدى. ئەمما، بوۋاي «قاراگىر» دەپ ئاتىغان قارا ئۆكۈز بىلەن مارال مېنى ساقلاپ تۇراتتى. «تېز مېنى مىن!» دېدى قاراگىرمۇ زۇۋانغا كېلىپ. شۇنىڭ

بىلەن بىر سەكرەپلا قاراگىرنى مىندىم. قاراگىر مې-
نى ئۇدۇل مۇشۇ چوققا ئۈستىگە ئېلىپ چىقتى.
ئۇلار ئۇزاق پاراڭلاشقاندىن كېيىن مارالنى سې-
غىپ، سۈتىنى ئىچمەكچى بولدى. تۇيغۇن هايت -
هۇيت دېگۈچىلا چېلەك، ئوچاق، قازان، چۆمۈچ، چى-
نە دېگەنلەرنى تەييار قىلدى. يەنە گۆش، نانلارنىمۇ
هازىرلىدى. سۈتنى پىشۇرۇپ ئىچىشكەندىن كېيىن ئۇ-
لارنىڭ بەدىنىگە ئاجايىپ ماغدۇر كىردى. ئاندىن ئۇلار
چوققا ئۈستىدىكى كۆلبۇلاق، كۆزبۇلاقلارنى ئايلىنىپ
بىردەم سەيلە قىلىشتى. ئاخىردا چوققىنىڭ گىرۋىكى-
گە كېلىپ، پايانسىز ئىلى ۋادىسىغا نەزەر تاشلىدى.
يىراقتا سوزۇلۇپ ياتقان گۈزەل ئىلى دەرياسى كۈمۈش
لېنتىدەك پارقىراپ كۆرۈنۈپ تۇراتتى. يەنە ئىس چى-
قىپ تۇرغان ئوتاقلار، ياپپېشىل ئېتىز - دالالار،
يەرگە جىراپ قويغاندەك كۆرۈنىدىغان تارام - تارام غول
ئېقىنلار، پادا - پادىسى بىلەن ئوتلىشىپ يۈرگەن
قوي - كالا، يىلقىلار، يارىيار هارۋىلارنى هەيدىشىپ
يۈرگەن تېرىمچىلار... بۇلارنى تىل بىلەن تەسۋىرلەپ
بولۇش مۇمكىن ئەمەس ئىدى.
يىراقتىكى ئىلى دەرياسى بويىدا غىل - پال كۆرۈ-
نۈپ تۇرغان ئايىورۇق شەھىرىگە كۆزى چۈشۈش بىلەن
بۇقارنىڭ يۈرىكى سىقىلىپ، چىرايى يەنە ئازاب تۇمانلى-
رى بىلەن تولدى. ئۇ، ئەنە شۇ شەهەردە تۇغۇلۇپ
ئۆسكەن، كىچىكىدىن ناخشىغا ئىشتىياق باغلاپ ئاخىر
داڭلىق ناخشىچىغا ئايلانغان. ئۇ جايدا يەنە دۇنيادا

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com